

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานระหว่าง มหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ผู้เขียน

นายนิชานท์ สิงห์พุดทงกูร

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์กาญจนา โชคถาวร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารงาน มหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และแบบสอบถามสำหรับกลุ่มอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทั้งสาม แห่ง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) ประสิทธิภาพการบริหารงานของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งมีความแตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาตามดัชนีวัดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า (1) มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งบรรลุประสิทธิผลการบริหารงานด้านนี้ในทุกดัชนีวัดมาตรฐาน (2) มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ บรรลุประสิทธิผลการบริหารงานด้านนี้ในทุกดัชนีวัดมาตรฐาน แต่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง บรรลุประสิทธิผลการบริหารงานในบางดัชนี (3) มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ พบว่า มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง บรรลุประสิทธิผลการบริหารงานด้านนี้ในทุกดัชนีวัดมาตรฐาน และ (4) มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรลุประสิทธิผลในทุกดัชนีวัดมาตรฐาน

ขณะที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง บรรลุประสิทธิผลในบางดัชนีวัดมาตรฐาน ส่วนมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ไม่บรรลุประสิทธิผลในทุกดัชนีวัดมาตรฐาน

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง ได้แก่ (1) ลักษณะขององค์กร พบว่า มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งมีการจัดโครงสร้างองค์กรแบบหน้าที่ โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีรูปแบบการบริหารงานที่ต้องอยู่ภายใต้ระบบราชการ ขณะที่การบริหารงานของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ก่อนข้างมีความเป็นอิสระจากระบบราชการ ส่วนมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ การบริหารงานมีความเป็นอิสระจากระบบราชการ และมีความยืดหยุ่นสูง (2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม พบว่า การที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้งการจัดระบบการบริหารงานภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์กร ที่มีบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีส่วนส่งเสริมให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า ลักษณะของสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง (3) ด้านลักษณะของบุคลากร พบว่า มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นให้บุคลากรได้มีโอกาสให้เข้ารับการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา ต่างๆ ที่สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ในระดับต่างๆ และยังเน้นหลักการให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้พบว่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมีลักษณะของบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียว และมีความมุ่งมั่นผูกพันต่อองค์กร ตลอดจนมีความเข้าใจในเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างมาก ขณะที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมีลักษณะของบุคลากรดังกล่าวน้อยกว่าเมื่อเทียบกับทั้งสองมหาวิทยาลัย (4) ด้านนโยบายบริหารและการปฏิบัติ พบว่า มหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งมีรูปแบบการบริหารและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนซึ่งส่งผลต่อการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยให้บรรลุประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

Independent Study Title	A Comparative Study of Administrative Productivity Among State, Autonomous, and Private Universities: A Case Study of Chiang Mai University, Mae Fah Luang University, and Assumption University	
Author	Mr.Nichan Singhaputargun	
Degree	Master of Arts (Political Economy)	
Independent Study Advisory Committee	Associate Professor Seksin Srivatananukulkit	Chairperson
	Associate Professor Dr. Kosum Saichan	Member
	Associate Professor Kanchana Chokethaworn	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to comparatively study the administrative productivity among State, Autonomous, and Private Universities and 2) to investigate factors relating to the administrative productivity among State, Autonomous, and Private Universities. Data were collected through schedule interview from university's executives and questionnaire from lecturers and officials in all three universities. The study could be concluded as follows:

1) The administrative productivity of all three universities was different. According to the Standard Indicator Index for the university's external evaluation of the Office for National Education Standards and Quality Assessment, it was found that (1) Standard 1 Quality of Graduates: all three universities achieved the administrative productivity in every standard indicator index; (2) Standard 2 Research and Innovation: Chiang Mai University and Assumption University achieved the administrative productivity in every standard indicator index while Mae Fah Luang University achieved in some indexes; (3) Standard 3 Academic Services: all three universities achieved the administrative productivity in every standard indicator index; and (4) Standard 4 Arts and Cultures Preservation: Chiang Mai University achieved the administrative

productivity in every standard indicator index, Mae Fah Luang University achieved in some indexes whereas Assumption University did not achieve in any indexes.

2) Factors relating to all three universities' administrative productivity were namely, (1) Organizational Characteristic It revealed that all three universities had an organizing function structure. To clarify, Chiang Mai University was managed by government. The administration of Mae Fah Luang University was relatively freed from government system. In Assumption University, the administration was freed from the government system with high flexibility. (2) Environment Characteristic The clear policy in each university including the administrative system under the good organizational environment supported and promoted the university's personnel to work effectively. The study showed that environment characteristic affected the performance of all three universities. (3) Personnel Characteristic All of the three universities contained similar personnel development approaches which were to allow their personnel attending training courses, meetings and seminars that suited their functions and to promote their staff to continuously develop themselves. Besides, Chiang Mai University and the Assumption University comprised knowledgeable and competent personnel that were integrated and loyal to their organization and greatly comprehended in the organizational goals, while Mae Fah Luang University contained this personnel characteristic not much compared to those two universities. (4) Administration Policy and Action It was found that all three universities had clear administration and practice approaches resulting to the achievement in policy and plan making as well as the university's goals.